

RECENZIE DE CARTE

ANALISTUL CA BIJUTIER

Jurnal de psihanalist de Vasile Dem. Zamfirescu, Editura Trei, 2025

SIMONA REGHINTOVSKI^[1]

Trebuie să recunosc că m-am apropiat de *Jurnalul de psihanalist* scris de Vasile Dem. Zamfirescu cu oarecare ezitare, chiar cu ambivalență, cu curiozitate, dar și cu puțină teamă legată de emoțiile pe care mi le va trezi, gândindu-mă că nu va fi o lectură ușoară. Dar am descoperit că această carte este ca o cutie cu bijuterii, fiecare frumoasă în felul ei, cu un farmec propriu, dar purtând, toate, amprenta bijutierului. Jung vorbea despre analist ca alchimist - o metaforă profundă despre procesul de transformare personală, terapeutul acționând ca un alchimist care preia „materia brută” a vieții și experiențelor pacientului – frici, spaime, conflicte – și, printr-un proces delicat și complex, ce implică răbdare, introspecție, cunoștințe și tehnică, o transformă în ceva valoros – înțelepciune, echilibru și acceptare de sine.

Ca terapeuți întâlnim astfel de pietre prețioase, teoria psihanalitică ne ajută să le recunoaștem – fie că vorbim despre rivalități oedipiene, fraterne, anxietăți de separare, protest viril, deficit narcisic sau depresie anaclitică – dar cum lucrăm cu ele, cum facem să devină bijuterii care să poată fi purtate, aspecte care să poată fi acceptate, transformând un defect într-o calitate? În

¹ Simona Reghintovschi este psihanalist. Email: sreghintovschi@yahoo.com

Jurnal de psihanalist, domnul profesor Zamfirescu ne arată câteva dintre bijuteriile pe care, cu multă migală și răbdare, le-a creat, oferindu-ne acces la stilul său de lucru, la modul în care, în cabinet, îmbină „arta și măiestria” analizei, creativitatea și tehnica, gestionează relația terapeutică, interpretând transferurile, elaborând contratransferurile, observând și înțelegând identificările proiective.

Dincolo de ilustrările clinice extrem de utile pentru a înțelege aspecte deseori abstracte din teoria psihanalitică, cartea de față aduce ceva nou, ceva foarte rar întâlnit în literatura psihanalitică. Vasile Dem. Zamfirescu ne oferă un model al unui analist în continuă dezvoltare, în continuă devenire, dincolo de certificările și diplomele de acreditare obținute. Știm despre existența petelor oarbe ale terapeutului, care țin de aspecte mai puțin elaborate, mai puțin integrate, sau de care analistul se apără pentru a evita o zonă inconfortabilă sau dureroasă din el însuși. Știm că pot exista și alte zone oarbe, determinate de teoria și tehnica asimilate în formare, pe care cu greu le putem modifica, la care nu putem renunța din loialitate față de formatorii, supervizorii și ceilalți analiști importanți în procesul formării și care, prin identificare, ne și definesc identitatea analitică. Ambele ne pot face să ne împotmolim într-un impas. În jurnal descoperim un analist care le poate depăși pe amândouă.

Soluția pe care ne-o oferă Vasile Dem. Zamfirescu este simplă și foarte dificilă în același timp – autoanaliza. Și putem vedea în paginile acestei cărți cum, prin intermediul studiului și autoanalizei, analistul se schimbă. Pentru că, în fundal, se poate observa și procesul de dezvoltare a analistului strâns legat de procesul de autocunoaștere – de la un analist freudian, care observă și adresează aspecte ce țin de complexul Oedip și de complexul castrării descrise de teoria clasică, la un analist din ce în ce mai sofisticat, care poate decela în discursul analizandului nuanțe ale deficitului relațional primar,

ale neglijării și abandonului, extinzându-și registrul pentru a avea acces și la aspecte ce țin de deficitul narcisic.

Citind Jurnal de psihanalist dobândești convingerea că psihanaliza este și știință, și artă. Pentru că Vasile Dem. Zamfirescu reușește să redea frumusețea procesului analitic, frumusețea descoperirii adevărurilor uneori dureroase și frumusețea întâlnirii a doi oameni care au curajul de a afla ce nu știu despre ei înșiși.